

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Minnisblað

Móttakandi: Umhverfis- og samgöngunefnd
Alþingis

Dags.: 22. október 2015

Sendandi: Samband íslenskra sveitarfélaga

Málsnr.: 1410092SA
Málalykill: 400

Efni: Viðbótarábingar um frv. um náttúruvernd, 140. mál

Vísað er til ofangreinds frumvarps og umsagnar Sambands íslenskra sveitarfélaga um málið, sem dagsett er 7. október 2015. Fulltrúi sambandsins mætti á fund nefndarinnar 19. október sl. og gerði þá grein fyrir helstu ábendingum sambandsins. Eftir umræður á þeim fundi telur sambandið tilefni vera til þess að senda nefndinni nánari ábendingar um tvö atriði sem óskað er eftir að nefndin taki sérstaklega til skoðunar:

1. Gerð tillögu að skrá um vegi í náttúru Íslands, sbr. 32. gr. laga nr. 60/2013, sbr. 14. gr. frv.

Í umsögn Reykjavíkurborgar um frumvarpið er kallað eftir eilítið meiri sveigjanleika í ákvæðinu, þannig að sveitarfélög geti ekki eingöngu unnið skrá skv. 2. mgr. 32. gr. í tengslum við *gerð aðalskipulags* heldur ætti slík vinna einnig að geta verið liður í *breytingu á aðalskipulagi*. Sambandið tekur undir þessa ábendingu. Mikilvægt er að halda kostnaði sveitarfélaga vegna þessa verkefnis eins lágum og frekast er unnt.

Í tengslum við þetta atriði er tilefni til þess að gagnrýna að frumvarpið var lagt fyrir Alþingi án þess að því fylgdi umsögn um kostnaðaráhrif skv. 129. gr. sveitarstjórnarlaga. Sambandið mælist til þess að nefndin kalli eftir slíkri umsögn frá umhverfis- og auðlindaráðuneytinu.

2. Eignarnámsheimild í 43. gr. laga nr. 60/2013

Sambandið sendi nýlega umsögn til forsætisráðuneytisins vegna fyrirhugaðra breytinga á lögum um menningarminjar nr. 80/2012. Í drögum að frumvarpi er tillaga um nýtt ákvæði um eignarnámsheimild ráðherra, sem er efnislega samhljóða 43. gr. laga nr. 60/2013.

Einkum telur sambandið óeðlilegt að ráðherra sé veitt heimild til beitingar eignarnáms án þess að gert sé að ráð fyrir aðkomu annarra að slíkri ákvörðun. Eins og 43. gr. er orðuð er hægt að líta svo á að ráðherra geti einn tekið ákvörðun um beitingu eignarnáms, án undangengins samráðs við Umhverfisstofnun og eða hlutaðeigandi sveitarstjórn. Þetta hlýtur að teljast einstaklega óheppilegt fyrirkomulag m.t.t. sjónarmiða um fyrirsjáanleika stjórnsýsluákvæðana og þeirrar staðreyndar að sveitarfélögin hafa forræði á skipulagsmálum, jafnframt því að hafa sjálfstæða eignarnámsheimild á grundvelli 50. gr. skipulagslaga. Nauðsynlegt er því að bætt verði inn í frumvarpið ákvæði um að ráðherra sé skylt að leita umsagnar viðkomandi

sveitarstjórnar áður en ákvörðun er tekin um eignarnám á grundvelli ákvæðisins.

Sambandið leggur því til að breyting verði gerð á 43. gr. laganna, þannig að á eftir 1. málslíð bætist nýr málslíður, svohljóðandi:

Áður en ákvörðun er tekin um beitingu eignarnáms skal ráðherra afla umsagnar viðkomandi sveitarstjórnar.

Framangreindri breytingartillögu er ætlað að fyrirbyggja hugsanlega árekstra vegna eignarnámsheimildar sveitarfélaga annars vegar og eignarnámsheimildar ráðherra hinsvegar. Einnig er henni ætlað að tryggja að ákvörðun um eignarnám sé nægilega vel undirbúin, m.a. um afmörkun svæðis sem sætir eignarnámi m.t.t. þeirra verndarhagsmuna sem ákvörðunin beinist að.

Jafnframt telur sambandið eðlilegt að bætt verði inn í ákvæðið skyldu til þess að leita eftir samningum við eigendur þeirra eigna eða réttinda sem ráðherra hyggst taka eignarnámi áður en ráðherra tekur ákvörðun. Í þessu samhengi leggur sambandið áherslu á að beiting íþyngjandi lagaheimilda þarf að vera eins fyrirsjáanleg og kostur er til þess að tryggja skilvirka stjórnslu. Má jafnframt benda á að vafi um lögmæti ákvarðana sem varða skipulagsmál og möguleg álitaefni um brot gegn stjórnarskránni geta tafið framkvæmd skipulagsmála svo árum skiptir.

GB